

**OBCHODNÍ AKADEMIE
PROSTĚJOV**

**Preventivní program školy
šk. r. 2022/2023**

Vypracoval: Mgr. Hana Andrýsková
školní metodik prevence

1. ÚVOD

Obchodní akademie v Prostějově je střední odborná škola s výukou zaměřenou především na odborné předměty ekonomického směru a cizí jazyky. Největší prostor pro výuku, výchovu a osvětu v oblasti primární prevence je v základech společenských věd, které mají přímo v ŠVP implementovánu problematiku adiktologickou, zdravého životního stylu, správného využití volného času a ekologie člověka. Dále v jednotlivých předmětech dle ŠVP a tematických plánů s akcentem na výkon prevence na mimoškolních akcích.

Preventivní témata nejčastěji najdeme v těchto předmětech:

- základy společenských věd
- ekologie
- tělesná výchova
- český jazyk
- písemná elektronická komunikace
- hospodářský zeměpis
- právo

2. Preventivní program Obchodní akademie Prostějov

Minimální preventivní program vychází zejména z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 (schválena dne 8. března 2019), Akčního plánu realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021 (USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 18. března 2019 č. 190). Dále z Krajského plánu primární prevence rizikových projevů chování v Olomouckém kraji na léta 2019 - 2022, strategického protidrogového plánu OK na léta 2019 - 2022 a z aktuálních metodických pokynů k primární prevenci rizikového chování a jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Tyto dokumenty do prevence rizikového chování u dětí zahrnují:

- Záškoláctví
- Návykové látky - alkoholismus, kouření, drogová závislost
- Školní šikanování, kyberšikana
- Syndrom CAN, domácí násilí, týrání a zneužívání dětí, sexuální zneužívání dětí

- Krizové situace spojené s násilím
- Rasismus, xenofobie, homofobie, intolerance, antisemitismus, extremismus, vandalismus
- Netolismus, gambling (patologické hráčství), virtuální drogy (počítače, televize, video, mobilní telefony)
- Sebepoškozování
- Poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)
- Rizika sekt, nových náboženských hnutí a dalších subkulturních hnutí, extremismus
- Kriminalita, delikvence
- HIV/AIDS a další infekční nemoci související s rizikovým chováním a užíváním návykových látek
- Rizikové chování v dopravě
- Krádeže

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akční plán realizace zde: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt>

Aktuální metodické pokyny k primární prevenci zde: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Strategie a metodiky v oblasti primární prevence v olomouckém kraji zde: <https://www.olkraj.cz/strategie-a-metodiky-v-oblasti-primarni-prevence-cl-398.html>

Při realizaci programu vycházíme především z toho, že škola má pro něj omezené personální, časové a materiální možnosti, proto je kladen důraz na efektivitu při přípravě i realizaci programu v existujících podmínkách a zdrojích.

PPŠ je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti organizovaných aktivit a zapojení celého pedagogického sboru.

Naším cílem je organicky fungující škola, která je bezpečným místem s příjemným prostředím, podporujícím zdravý životní styl. Prostřednictvím vytváření optimálních podmínek efektivního vzdělávání se snažíme dojít k účinné prevenci společensky nežádoucích jevů.

2.1 Hlavní cíle a úkoly školního metodika prevence:

- příprava aktivit pro žáky
- získat podporu řídicích pracovníků a vybudovat si tým spolupracovníků v pedagogickém sboru
- zajistit metodické pomůcky, informace, kontakty

- zapojit rodiče
- spolupracovat s ostatními odborníky
- propagace
- zodpovědnost při práci metodika prevence, evidence a efektivita

a. Práce školního metodika prevence:

- vytvoření a implementace školního MPP a krizové scénáře
- pomoc při vytipování rizikového chování žáků a rizikových míst pobytu
- teoretické doškolení sborovny
- motivace sborovny
- rady k vedení třídnických hodin
- konzultace ohledně tříd s problémovým chováním
- supervize
- kulatý stůl

Rizikové chování žáků se snažíme vnímat prostřednictvím zvýšeného výskytu negativních vnějších projevů, aktivit a reakcí žáka a jeho sociálního okolí. Koncept sledování rizikového chování žáků zahrnuje umění percepce dynamiky různých forem chování žáků a umění v našem prostředí včas řešit především užívání a nadužívání alkoholických a tabákových výrobků, drog, agresivní chování a všechny typy šikany, rizikové sexuální aktivity, záškoláctví, problémy s příjmem potravy, gambling a rizika internetu.

2.3 Hlavní cíle PPŠ

- vzájemné poznání žáků, pedagogů a dalších zaměstnanců školy
- otevřený vztah mezi školou a rodiči
- zvyšování zdravého sebevědomí žáka, vnímání vlastní osobnosti, sebeúcta
- výchova ke vzájemné úctě, týmová práce, komunikace, vyjádření vlastního názoru, pozitivní citové naladění a myšlení
- preventivní práce s třídními kolektivy, spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole

- výchova k řešení konfliktů a problémů, ke schopnosti komunikace
- vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným pravidlům a povinnostem
- smysluplné naplnění volného času
- spolupráce s dalšími institucemi a organizacemi působícími v oblasti primární prevence
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence, soustavná pedagogická diagnostika – sledování individuálních potřeb žáků, popř. chování soc. patologického typu
- informování rodičů o prevenci
- spolupráce s výchovnou poradkyní školy
- poradenská činnost pro rodiče a žáky
- doplňování materiálů a pomůcek týkajících se prevence
- organizace odborných besed a přednášek
- napojení na ekologickou výchovu, pochopení ekologie člověka
- školní a mimoškolní akce zaměřené na prevenci
- soustavná práce s třídními kolektivy

2.4 Ve škole se řídíme pomocí jednoduchých zásad:

- navzájem se pozdravíme
- pokud něco chci tak poprosím
- pokud něco dostanu tak poděkuji
- nebojíme se překonávat překážky
- navzájem si neskáčeme do řeči, každý má právo vyjádřit svůj názor
- nic neničíme
- neubližujeme si
- mluvíme pravdu
- netrápíme se zbytečně
- vážíme si sami sebe

2.5 Prevence rizikového chování žáků

Specifická primární prevence – aktivity a programy zaměřené na předcházení a omezování výskytu forem rizikového chování

Nespecifická primární prevence – aktivity podporující zdravý životní styl, volný čas

Klíčové oblasti jsou:

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohyb
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast přírodovědná – ekologie člověka, fyziologie, chemie
- oblast občanské výchovy
- oblast sociálně právní – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti ke společensky nežádoucím jevům

V letošním školním roce se zaměřujeme především na tyto oblasti:

- sebepoškozování
- nové formy závislostí (nikotinové látky)
- prevence užívání a závislosti na alkoholu
- prevence ostatních drog
- prevence rizikového sexuálního chování
- prevence kriminality mládeže

2.6 Aktivity pro žáky

2.6.1 Oblast školního vyučování

V 1.– 4. ročníku vycházíme ze školního vzdělávacího programu 63-41M/004 Obchodní akademie.

Problematika bude řešena zejména v:

- Třídnické hodiny – za účasti třídního učitele a školního metodika prevence (obsahují primárně preventivní témata zaměřená na psychosociální rozvoj žáků)
- Základy společenských věd
- Ekologie

- Tělesná výchova
- Český jazyk a literatura
- Právo

2.6.2 Oblast aktivit pro volný čas

- Školní sportovní klub
- Literární kroužek - publikační činnost, příspěvky žáků do novin a časopisů, literární soutěže, umělecký přednes
- Školní maják

2.6.3 Jednodenní akce

- Divadelní a filmová představení
- Vánoční turnaj v odbíjené – soutěž mezi třídami
- Exhibiční utkání v odbíjené – učitelé vs. žáci
- Jednorázové akce s kulturním zaměřením (Městská knihovna, výstavy, atd.)
- Školní výlety
- Etc.

2.6.4 Pobytové akce

- Adaptační kurz - 1. A, 1. B
- Zimní výcvikový kurz zaměřený na výuku sjezdového lyžování a snowboardingu – 1. A, 1. B
- Sportovně turistický kurz zaměřený na vodní turistiku – 2. A, 2. B
- Školní exkurze po ČR
- Školní exkurze do zahraničí
- ERASMUS – Španělsko, Irsko
- Chmelová brigáda

2.6.5 Rozvoj odborné činnosti studentů

- Školní kola soutěže - PEK, německý jazyk v konverzaci, účetnictví, ekonomika, olympiáda v českém jazyce, matematický klokan, piškvorcky, sudoku, sportovní soutěže atd.
- Účast v soutěži ZAV, internetová soutěž ZAV
- Studentské firmy
- mezinárodní internetová soutěž ZAV
- Ekotým
- Debatiáda

2.6.6 Besedy a přednášky

Preventivní program “Abstinent” (1. a 2. ročníky)

Edukace žáků na problematiku užívání alkoholu mezi adolescenty. Zvýšení zdravotní a sociální gramotnosti žáků za účasti odborníků.

NEHODOU TO ZAČÍNÁ – spolupráce se společností DEKRA (3. a 4. ročníky)

Nehodou to začíná je interaktivní preventivně edukační pořad pro studenty ve věku 15-20 let. Je určen všem začínajícím i budoucím řidičům motorových vozidel. Pořad, využívající interaktivní prvky, které studenty vtáhnou do dění.

4. Ročník

- **Beseda o možnostech uplatnění na trhu práce u nás i v zahraničí (Úřad práce)**
- **Burza práce a vzdělání**
- **Gaudeamus**

2.6.7 Zapojování žáků do organizační činnosti

- Fungování žákovské rady
- Organizace plesu OA – maturitní třídy ve spolupráci s třídním učitelem, s ředitelem školy a SRPŠ
- Spoluorganizace dnů otevřených dveří
- Zapojení do veřejných sbírek a dobročinných akcí, dárcovství krve

2.7 Aktivity pro rodiče

- Probíhají především formou komunikace se SRP OAPV, snahou je informovat rodiče o programu primární prevence ve škole a získat jejich podporu pro vybrané akce
- Informace rodičům na třídních schůzkách
- Konzultační hodiny a poradenské činnosti školního metodika prevence, výchovného poradce, kariérového poradce
- Nabídka kontaktu na poskytovatele služeb v oblasti primární prevence
- Seznámení s primárně preventivním programem školy (MPP je veřejně na webu školy)
- Seznámení se školním řádem

2.8 Aktivity pro pedagogy

- účast na školeních a akcích prevence – dle aktuální nabídky
- teoretické doškolení sborovny, motivace a rady k vedení třídnických hodin nově také v učebně Google classroom “ŠPP”
- konzultace ohledně tříd s problémovým chováním
- supervize
- kulatý stůl

2.9 Znalostní kompetence žáků

- žáci chápou zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat své zdraví, znají zdravý životní styl
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů
- umí si zorganizovat svůj volný čas
- ví, na koho se v případě potřeby obrátit, umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou činnost
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy

- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování, aj.) je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek
- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- důležitá je vlastní identita, sebedůvěra a sebevědomí
- uvědomují si protiprávní jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- umí zaujmout postoj k reklamě
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientovat se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, dovedou ji použít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- odmítají veškeré projevy brutality a násilí
- jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole a mimo školu

5. ZÁVĚR

Program je zaměřen především na oblast školního vyučování, aktivity pro volný čas, pobytové akce, besedy s preventivní problematikou a menší jednorázové akce. Jako základní součást preventivního programu se uplatňovalo zapojování žáků do organizační činnosti školy a rozvoj jejich odborné činnosti.

Minimální výskyt sociálně patologických jevů u žáků naší školy poukazuje na funkčnost primárně preventivního programu.

Zdroje:

Jindrová, M. (2012). Rizikové chování dětí a jeho právní dopady. Příručka učitele. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Miovský, M. a kol. (2012). Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Miovský, M., Skácelová, L., Čablová, L., Veselá, M., & Zapletalová, J. (2012). Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018, Úřad vlády České republiky

Národní strategie prevence kriminality na období 2012-2015

Širůčková, M., Miovský, M., Skácelová, L., Gabrhelík, R. a kol. (2012). Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Širůčková, M., Miovský, M., Skácelová, L., Gabrhelík, R. a kol. (2012). Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akční plán realizace

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt>

Aktuální metodické pokyny k primární prevenci

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Strategie a metodiky v oblasti primární prevence v olomouckém kraji na období 2019 – 2022

<https://www.olkraj.cz/strategie-a-metodiky-v-oblasti-primarni-prevence-cl-398.html>

Prostějov 20. 9. 2022

Zpracovala: Mgr. Hana Andrásková

Schválila: